

INSTRUKS FOR FOLKEHELSEINSTITUTTET FASTSATT AV HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET 17.12. 2015

1. Formål

Denne instruks beskriver samfunnsoppdrag, myndighet og ansvar samt administrative krav til virksomheten ved Folkehelseinstituttet. Økonomiforvaltningen ved instituttet skal følge Reglement for økonomistyring i staten og Finansdepartementets bestemmelser om økonomistyring i staten med de tilføyelser og presiseringer som fremgår av denne instruks. Instituttet skal fastsette instruks for egne aktiviteter innenfor rammen av denne instruks.

Instruks er bygd opp som et supplement til økonomiregelverket. De aktuelle bestemmelsene i økonomiregelverket er ikke gjengitt i instruks. Instruks må ses i sammenheng med de årlige tildelingsbrevene og styringsdialogen for øvrig.

2. Helse- og omsorgsdepartementets ansvar

Departementets styring av underliggende virksomheter er en del av gjennomføringen av sektorpolitikken. Gjennom etatsstyringen skal departementet sikre at instituttet ivaretar sitt samfunnsoppdrag, bidrar til å oppnå mål og vedtatte prioriteringer, utnytter tildelte ressurser effektivt, samt ivaretar sine ansvarsområder innenfor de lover, regler og rammer som er satt. Departementet skal ikke styre eller påvirke instituttets faglige vurderinger innenfor de oppdrag som er gitt.

3. Folkehelseinstituttets myndighet og ansvar

Folkehelseinstituttet er et statlig forvaltningsorgan underlagt Helse- og omsorgsdepartementet, med nasjonale oppgaver innen kunnskapsproduksjon, helsetjenesteanalyser, kvalitetsforbedring, helseanalyse, kunnskapsoppsummering, metodevurdering, rådgiving, tjenester beredskap og forskning. Folkehelseinstituttet skal arbeide faglig selvstendig.

Folkehelseinstituttets samfunnsoppdrag er å produsere, oppsummere og formidle kunnskap for å bidra til god folkehelse, gode helse- og omsorgstjenester og rettsikkerhet.

Folkehelseinstituttet skal understøtte Helsedirektoratet i direktoratets normerende arbeid.

Instituttet skal:

- Være en kompetanseinstitusjon på områdene, psykisk helse, fysisk helse, rus, smittevern, miljømedisin, rettsmedisinske fag, helsedata, epidemiologi og laboratoriemetoder.

- Utføre kunnskapsoppsummeringer som støtte til kunnskapsbasert praksis og politikktutforming i helse- og omsorgstjenesten og på folkehelseområdet.
- Utføre metodevarsler, drifte metodevarslingsfunksjon og mini-metodevurderingsdatabase, utføre hurtige og fullstendige metodevurderinger, og være nasjonal ressursgruppe for mini-metodevurderinger i Nasjonalt system for nye metoder i spesialisthelsetjenesten.
- Overvåke utviklingen av folkehelsen herunder risikofaktorer på levevaneområdene, utarbeide oversikt over befolkningens helsetilstand og faktorer som påvirker denne.
- Utføre helseanalyser og drive forskning på folkehelseområdet og innen helse- og omsorgstjenesten.
- Gi kunnskapsbaserte råd og formidle kunnskap om hva samfunnet kan gjøre for å skape god helse og gode levekår, og gode helse- og omsorgstjenester.
- Drifte Helsebiblioteket.no, tilgjengeliggjøre forskningsbasert kunnskap for offentlig forvaltning og helsetjenesten, det skal også hensynta kunnskapsbehov og nytteverdien for befolkning og pasienter slik at resultatene nyttiggjøres.
- Sikre Norge nødvendig vaksineforsyning og vaksineberedskap.
- Drifte et fellesbibliotek for helseforvaltningen, inkludert et nasjonalt kompetansebibliotek for rus.
- Yte rettsmedisinske tjenester til påtalemyndighet, politi, domstoler og utlendingsmyndigheten i forbindelse med straffesaker og andre saker med krav til høy rettssikkerhet, herunder gjennomføre aldersvurdering av unge asylsøkere.
- Drive helseregistre, helseundersøkelser, laboratorier og biobanker, og gjøre data og biologisk materiale tilgjengelig for analyse for andre forsknings- og kunnskapsinstitusjoner i Norge og for internasjonale samarbeidsprosjekter.
- Ha det administrative ansvaret for sekretariatet i Vitenskapskomiteen for mattrygghet, og ivareta komiteens faglige uavhengighet.
- Ivareta norske interesser og forpliktelser internasjonalt på sine fagområder samt bistå departementet.
- Være nasjonalt kontaktpunkt for Norges deltakelse i EUs narkotikaovervåknings-senter (EMCDDA), European Observatory og Commonwealth Fund.
- Ivareta sekretariatsansvar for Campbell Collaboration og bidra i produksjon av Cochrane-oversikter om tiltak for å styrke helsesystemer i lav- og mellominntektsland.

Ansvar, oppgavefordeling og dialog mellom Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet og Direktorat for e-helse skal reguleres i samarbeidsavtaler som utarbeides av etatene. Samarbeidsavtalene revideres ved behov.

Folkehelseinstituttet har ansvar for at oppdrags¹- eller bidragsfinansiert aktivitet² underbygger instituttets strategiske prioriteringer.

---

¹ Oppdragsfinansiert aktivitet forstås som oppdrag instituttet utfører mot betaling fra ekstern(e) oppdragsgiver(e).

² Bidragsfinansiert aktivitet forstås som prosjekter hvor virksomheten henter støtte fra nasjonale og internasjonale finansieringskilder, og delvis finansieres av instituttets grunnbevilgning. Slik delfinansiering kan være aktuelt når det ikke er mulig å oppnå full kostnadsdekning fra ekstern finansieringskilde, og instituttet vurderer at prosjektet har en faglig interesse som tilsier at prosjektet delfinansieres.

4. Om styringsdialogen

Styringsdialogen mellom departementet og Folkehelseinstituttet skal gå gjennom Folkehelseavdelingen i departementet.

Helse- og omsorgsdepartementet skal ha kopi av all korrespondanse med Riksrevisjonen, og Riksrevisjonen skal ha kopi av all korrespondanse i styringsdialogen.

I det årlige tildelingsbrevet gis de viktigste og høyest prioriterte oppgaver og målsettinger, samt beskrivelse av nye oppgaver. Tildelingsbrevet er ikke en aktivitetsplan og er ikke ment å dekke alle oppgaver som instituttet skal utføre i perioden. Basert på forslagene i Prop. 1 S utarbeider departementet foreløpig tildelingsbrev. Normalt vil instituttet få minimum to uker til å kommentere foreløpig tildelingsbrev.

Det skal som hovedregel avholdes etatsstyringsmøter to ganger i året. Etatsstyringsmøtene inngår i styringsdialogen. Måloppnåelse, økonomisk prognose og IKT-prosjekter skal alltid være tema på etatsstyringsmøtene. Dagsorden avtales på forhånd. Det skal ferdigstilles referat innen en uke som inneholder konklusjoner fra møtet.

Instituttet skal avlegge rapportering i henhold til krav i Reglement for økonomistyring og innenfor de frister som fastsette i de årlige tildelingsbrevene. Folkehelseinstituttet skal videre rapportere på målene og oppdragene som er formulert i tildelingsbrev eller i egne oppdragsbrev (tillegg til tildelingsbrev), herunder de rapporteringskrav som er formulert for eventuelle faste oppdrag.

5. Krav til den interne styringen ved Folkehelseinstituttet

Folkehelseinstituttet skal sørge for å ha tilfredsstillende intern kontroll knyttet til måloppnåelse, regnskapsrapportering og økonomiforvaltning, etterlevelse av lover og bestemmelser m.v.

Instituttet skal på en systematisk måte identifisere, vurdere, håndtere og følge opp hendelser (risikoer) som kan inntreffe og påvirke måloppnåelsen negativt. Dette innebærer blant annet at instituttet må rapportere til departementet om risiko og eventuelle tiltak for å redusere kritiske risikoer til et akseptabelt nivå.

Instituttet skal uten unødig opphold varsle departementet når det blir kjent med vesentlige avvik på eget ansvarsområde, eller når det blir kjent med vesentlige forhold som er av betydning for sektorens samlede måloppnåelse.

På grunnlag av tildelingsbrev fra Helse- og omsorgsdepartementet skal direktøren utstede disponeringsskriv, eller tilsvarende dokumentasjon, til de enheter som direktøren har delegert budsjett disponeringsmyndighet. Interne disponeringsnotat omfatter de kapitler/poster som instituttet selv skal foreta utbetaling samt eventuelle disposisjons- eller tilskuddsbevilgninger.

Disponeringsnotatet skal for hver enhet fastsette:

- tildelt bevilgning fordelt på kapittel, post, eventuelt underpost, eventuelle prosjekter og andre spesifikasjoner
- hva disponeringsmyndigheten innebærer av ansvar og myndighet
- ansvaret for å oppnå angitte resultater
- hvilke rapporter som skal leveres til direktøren til hvilke tidspunkter.

Ved ev. tildeling av ytterligere midler utformes supplerende disponeringsnotat.

6. Evalueringer

Folkehelseinstituttet skal regelmessig vurdere behov for evalueringer, både av virksomheten som helhet, fagområder og pågående prosjekter og aktiviteter. Forslag til evalueringer tas opp med departementet.